

Doi dintre „aristocrații azilului“, Satin și Actorul, într-o clipă de adîncă, amară deznădejde...

■ ION
CARAMITRU

Speranța care ucide

Nu se pot face declarații publice, afară de cele convenționale, despre un spectacol care-ți ocupă avar timpul, gîndurile, ființa, și te mai și trădează, din cînd în cînd. Eu nu pot vorbi mult despre *Azilul de noapte*, deoarece pentru mine el a reprezentat, de-a lungul repetițiilor, un mare chin, și nici acum nu mă lasă în pace. Bucuria mare a acestui spectacol este că a adunat din nou, unul lîngă altul, poate tot ce-avem mai bun, astăzi, în teatrul „Bulandra“. Și, jucîndu-l publicului, ni-l redăm nouă, parcă altfel chiar decît ni l-am imaginat.

Actorul a avut ambiția să fie tînăr, adică mai tînăr ca de obicei, ambiție gata-gata să-mi mînînce capul. Ecuația e simplă, în principiu, adică tragedia capătă parcă o mai mare densitate dacã personajul e încă vital și ratat de timpuriu; iar în această adunătură de nenorociți-filozofi, împăcați pînă la un punct cu soarta lor, este primul care ridică problema evadării într-o viață nouă. Ambiție care îl duce, necesar, la moarte, pentru că speranța îl ucide. Pe alt plan, Actorul nu poate disimula, cu toate răutățile lui, o natură extrem de sensibilă și, bineînțeles, deformată de meseria care îl obsedează încă. Prietenia lui cu Satin și respectul pe care i-l poartă e rezultatul acestui cult pentru vorba bogată, pentru sens, pentru o natură capabilă să facă un spectacol din ceea ce gîndește. Drumul Actorului spre moarte ca spre o mare binefacere are loc într-un moment spectaculos. Satin monologhează superb despre Om, Baronul își face, în sfîrșit, probleme de conștiință, iar Tătarul se roagă, înfricoșat. Este sigur un „moment“, pe care Actorul îl folosește pentru a-și face, în sfîrșit, ieșirea spre alte lumi, mai bune.